

Fiskasølustjórín um marknaðarútlit og góðsking:

Eiga at varðveita og vaksa um okkara marknað í USA

Amerikanarar vilja taka ímóti øllum vit kunnu lata

Fyrra hálvár í ár er tað besta hjá Føroya Fiskasølu nakrantíð. Hesar fyrstu seks mánaðarnar seldi fiskasølan 27.000 tons av fiskavørnum eitt samlað virði uppá 244 milliónir krónur. Sama tíðarskeið í fjør vórðu útflutt góð 22.000 tons fyri 176 mill. krónur. Hetta er ein vøkstur í virði uppá umleið 39 prosent og ein vøkstur í nøgd uppá umleið 22 prosent

Birgir Danielsen, fiskasølustjóri, feignast um, at hetta fyrra hálvárið hevur gingist so væl. Vit kunna selja alt tað, vit eru færi fyri at selja, og prisútlitið fyri mest allar fiskavørur er gott í lötuni, sigur fiskasølustjórín.

Amerikanarar áhugaðir at keypa

Hann sigur viðari, at vónandi

hava føroyingar nú fingið fótin fastan á amerikanska marknaðinum, hvat viðvíkur fiskavørnum, og at vit eiga at gera alt vit eru mentir — at varðveita og vaksa um henda marknað. Meðan amerikanarar hesi seinastu árin mest hava keypt fryst flok frá føroyingum, tykjast teir nú eisini at vera serliga hugaðir at keypa rækjur. Nakað herfyri seldu føroyingar bert smærri

nøgdir av rækjum til USA, men nú tykst gongd vera komin í útflutningin av rækjum til USA. Hetta fyrra hálvárið hava amerikanskir keyparar keypt meira enn 1000 tons av rækjum frá fiskasøluni.

—Vit kundu ynskt at hava selt meira av rækjum til USA. Prisurin er góður og fer helst at vera tað í framtíðini. Amerikanarar eru sinnaðir at keypa alt tað, ið vit kunnu lata. Men tíverri kom rækjufiskiskapurin ikki í gongd fyrr enn í apríl í ár, so tað er avmarkað, hvussu nógv vit kunnu lata til amerikanska marknaðin, sigur Birgir Danielsen.

Broytt marknaðarstrukturin

Hann sigur viðari, at sølan av

fiskavørnum til USA kann heilt koma at broyta sjálvan marknaðarstrukturin.

Tann europeiska kappingin hevur havt eina ringa ávirkan á prisirnar á fiskavørnum. Tað er heldur ikki nógv skeivt at siga, at henda kappingin hevur nær- verið atvoldin til kríggj á europeiska marknaðinum. Samlaða nøgðin av vørnum til teir ymsu marknaðarnar í Europa er ov stór, og talið á útbjóðarum er ov stórt, sigur Birgir Danielsen.

Hvussu við góðsking

Tað verður ikki sørt tosað um góðsking av fiskavørnum í hesum døgum. Hetta hevur serliga verið frammi hesi seinastu árin, nú fleiri og fleiri flakavirki stinga seg upp kring oyggjarnar.

Birgir Danielsen sigur, at tað hevur verið framhildið, at góðsking vil føra arbeiði og virðisøking við sær, og ein fær ta fatan av tí, sum verður fort fram, at eingin góðsking fer fram á føroysku flakavirkjunum, sum nú er.

Sosialurin bað Birgir Danielsen greiða frá, hvat orðið góðsking stendur fyri, og hvussu er státt í Føroyum við góðsking av fiskavørnum. Hann greiðir frá:

«Skulu vit fyrst roynd at gera okkum greitt, hvør týðningur skal leggjast í orðið í samband við matvørur. Ein góðskað matvøra er ein vøra, sum í óbroyttum líki kemur fram frá framleiðara til smásøluhandlari og institúsjónliðið (t.d. matarhallir, hotell, sjúkrahús o.til.), og sum lítill ómakur stendst av at gera til. Hinvegin er ein góðska vøra ein vøra, ið á idnaðarstigi verður nýtt sum ráevni (t.d. flakablokkur), ella ein vøra, sum nógv arbeiði stendst av atgera til (t.d. saltfiskur). Um henda defínition verður nýtt, so verða

Birgir Danielsen, fiskasølustjóri

umleið 65% av tí fiski, ið fer til frystingar í Føroyum, góðskað.

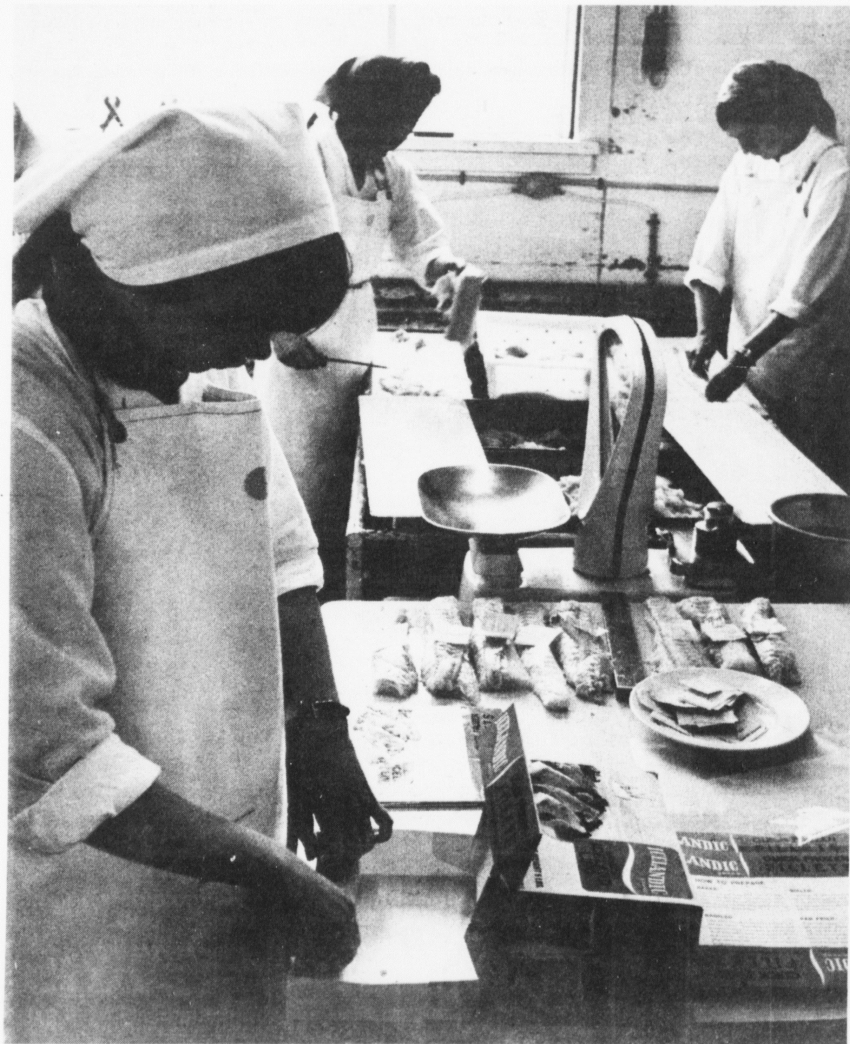
Skulu vit meta um, í hvønn mun og hvussu fiskavørurnar eiga at verða góðskaðar, nyttar litið at leggja okkara egnu viðurskiði til grund, men mugu vit leita okkum kunnleika til eti- og keypivarnar í keyparalöndum. Taka vit USA, sum er nógv tann størsti innflytari av fiskavørnum, mugu vit hava í huga, at amerikanarar í meðal etur tvær máltíðir uttan fyri heimið um vikuna, og ofta er tað «fish & chips» hann etur. Har eru «handilsketur» sum t.d. Long John Silver, McDonalds við túsundtals matstovum, sum leggja fram við stórum trafikæðrum. Har verður ein stórtur partur av fiskinum etin, og fer tað nógv av okkara 5 lbs. pakkum hendan vegin.

Hartil kemur, at skúlabørn í USA fáa eina heita máltíð í skúlanum um dagin, og minst einaferð um vikuna fáa tey fisk; tað sama kann sigast um sjúkrahús, hernaðarlegur o.til., so ein stórtur partur av tí innflutta fiskinum verður etin í institúsjónslíðinum.

Á hesum marknaði hava vit fingið gott fótafesti og góðar prisir vegna okkara vørugóðsku. Í tí samlaða bilætinum telja vit litið, og tí vilja vit ikki kunna skapa okkum fyrimunir í kapping við tær stóru amerikansku fyriteikurnar, ið framleiða hópavørur, t.d. raspaðar fiskapinnar (fish-sticks) framleiddar úr flakablokkum, har góðsken í flestu førum ikki hevur avgerandi týðning. Hartil kemur, at tær eru vardar hvat tolli viðvíkur í mun til okkum, um vit skuldu gjørt tað sama.

Her sæst, hvussu stór nøgd av útflutninginum í 1976 hevur verið marknaðarlig vøra:

	Liðug vøra	hálvliðug vøra	Tils.
Saltfiskur	183,0 mill.		183,0 mill.
Toskaflak	39,3 mill.	19,3 mill.	58,6 mill.
Hýsuflak	32,7 mill.	20,9 mill.	53,6 mill.
Upsaflak	2,6 mill.	7,0 mill.	9,6 mill.
Svartkalvi		4,6 mill.	4,6 mill.
Rekjur, kókaðar	55,0 mill.		55,0 mill.
Rekjur, ráðar	3,7 mill.	1,5 mill.	5,2 mill.
Rekjur, pilkaðar	10,3 mill.		10,3 mill.
Jákupsskel	2,0 mill.		2,0 mill.
Laksur, hemari		2,3 mill.	2,3 mill.
Sildavørur	7,5 mill.	4,4 mill.	11,9 mill.
Ymist	7,0 mill.	6,0 mill.	13,0 mill.
Íalt	343,1 mill. (83,9%)	66,0 mill. (16,1%)	409,1 mill.

Føroyskar fiskavørur góðar møguleikar í USA